

Voorbeelden van nesten van hazelmuis en dwergmuis

nem

Netwerk Ecologische Monitoring

Zoogdier
vereniging

Hazelmuisnesten

Een hazelmuis bouwt in één seizoen tot wel vijf nesten. Deze liggen in een straal van hooguit enkele tientallen meters van elkaar.

Hazelmuisnesten zijn bevestigd aan de stengels van draagplanten zoals braam, adelaarsvaren, hulst en bosrank in struweel met een dicht bladerdek in de nabijheid van voedselplanten.

Naast zelfgebouwde nesten verblijven hazelmuizen soms ook in boomholten of nestkasten.

Hazelmuizen gebruiken slaapnesten enkele weken, maar voortplantingsnesten tot enkele maanden. Deze beide soorten nesten laten zich na enige oefening goed onderscheiden van vogelnesten en nesten van andere muizensoorten, zoals dwergmuis, bosmuis en rosse woelmuis.

Er zijn twee soorten hazelmuisnesten: voortplantingsnesten en slaapnesten.

Sinds 2005 worden jaarlijks in het kader van het meetprogramma NEM Hazelmuis, door middel van het tellen van nesten, gegevens over de aantalsontwikkeling van de hazelmuis verzameld.

Op de volgende pagina's staan voorbeelden van verschillende hazelmuisnesten.

Soorten hazelmuisnesten

Voortplantingsnesten

- Gebruikt door een moeder met jongen.
- Groot en stevig. Vaak ligt de doorsnede in de range van 10 tot 15 centimeter.
- Het nest bezit meestal geen duidelijke opening en is vaak tweelagig. Voor de buitenschil worden vaak droge blaadjes van bomen en struiken en/of brede grashalmen gebruikt, terwijl de binnenkant vaak uit zachte fijngebeten dunne grashalmen bestaat.

Slaapnesten

- Gebruikt door solitaire hazelmuizen (mannetjes en zelfstandige jongen)
- Kleiner als een voortplantingsnest.
- Slaapnesten zijn heel divers van samenstelling: van puur blad tot puur gras. Mos wordt zelden in een hazelmuisnest aangetroffen (zoals bij een vogelnest) en ook worden bijna nooit groene grashalmen en of verse blaadjes gebruikt (zoals bij een dwergmuisnest).

Hazelmuis - slaapnest in bosrank

Hazelmuis - slaapnest in braam

Hazelmuis - voortplantingsnest in taxus

Foto Ruud Foppen

Hazelmuis - slaapnest in braam

Hazelmuis - voortplantingsnest in adelaarsvaren

Foto Wesley Overman

Foto Ruud Foppen

Hazelmuis - voortplantingsnest in braam

Hazelmuis - voortplantingsnest in hulst

Foto Wesley Overman

Foto **Ruud Foppen**

Hazelmuis - voortplantingsnest in adelaarsvaren

Hazelmuis - voortplantingsnest in hulst

Hazelmuis - voortplantingsnest in braam

Hazelmuis - voortplantingsnest in braam

Hazelmuis - voortplantingsnest in braam

Hazelmuis - voortplantingsnest in braam

Hazelmuis - voortplantingsnest in braam met brandnetel

Hazelmuis - voortplantingsnest in adelaarsvaren

Dwergmuisnesten

Dwergmuizen maken ook nesten. De maanden november en december zijn de beste tijd van het jaar om naar dwergmuizennesten te zoeken, omdat ze dan goed opvallen in de vegetatie (maar ze zijn daardoor juist ook te verwarren met hazelmuisnesten).

Kenmerken van dwergmuisnesten:

- Net zo groot en rond als een tennisbal
- Het nest wordt voor een groot deel gemaakt van bladeren die, levend en wel, aan de stengel van de grasplant vastzitten. Bij grassoorten met een breed blad bewerkt de dwergmuis het bouw materiaal door de bladeren in de lengte te splijten. Dwergmuizen bijten de grassen niet volledig door en dat doen hazelmuizen wel.
- In de zomermaanden is het nestje daardoor meestal groen, en tussen de overige grasbladen bijzonder moeilijk te vinden. In het najaar sterft het blad van hoog gras af, en verkleurt het naar licht geelbruin. De nesten van de dwergmuis verkleuren gewoon mee.
- Nesten van dwergmuizen hangen midden in structuren van grassen of struikgewas, terwijl hazelmuisnesten dicht onder het bladerdek hangen.

Op de volgende pagina's staan voorbeelden van verschillende dwergmuisnesten.

Dwergmuisnest in gras

Foto Wesley Overman

Foto **Ruud Foppen**

Dwergmuisnest in braam met brandnetel

Foto Wesley Overman

Foto Ruud Foppen

Dwergmuisnest in braam met brandnetel

Foto Wesley Overman

Foto Ruud Foppen